

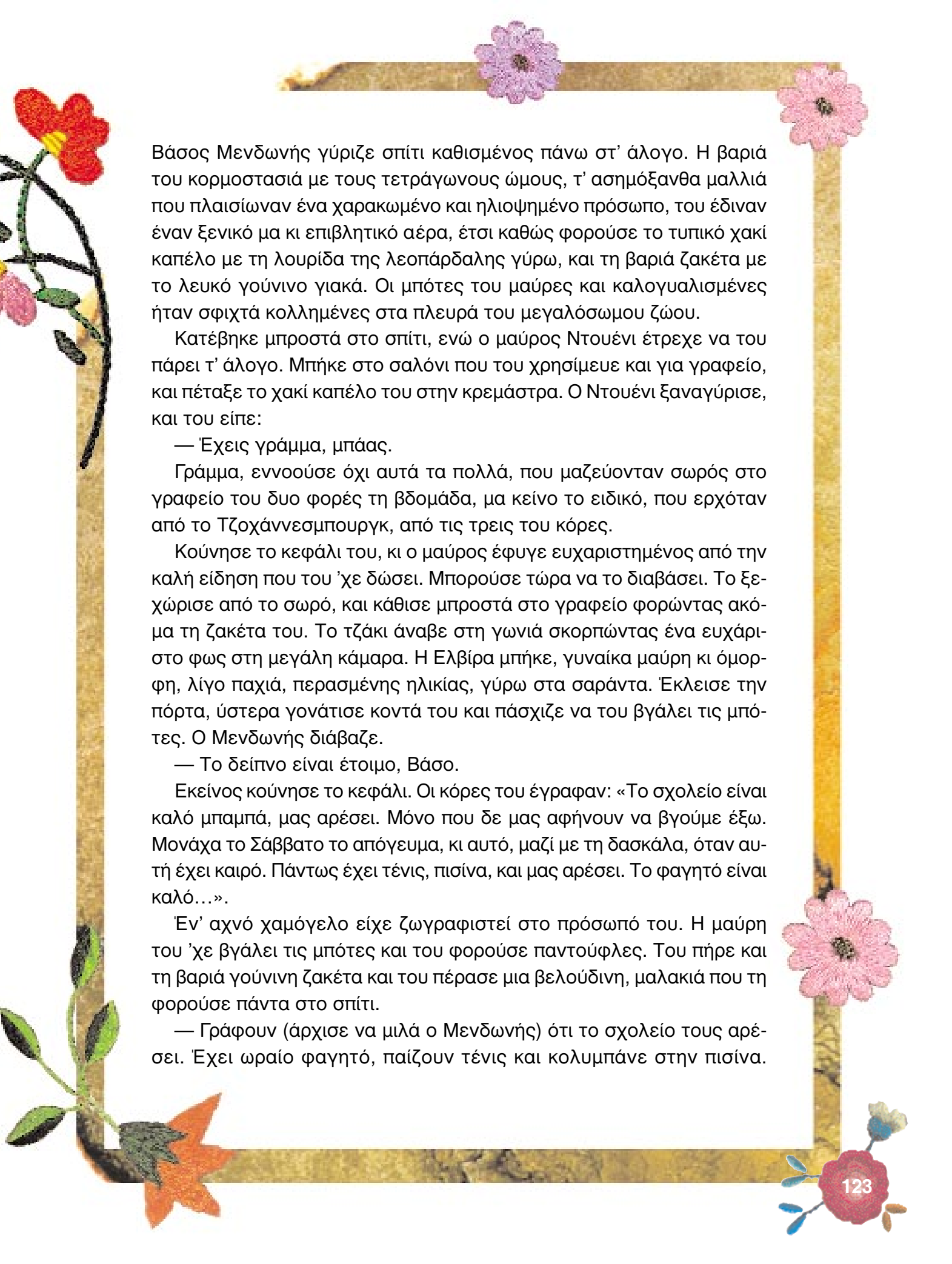
Το μυστικό της Ελθίρας

Ο Βάσος Μενδωνής, ένας γαιοκτήμονας, ζει απομονωμένος στο αγρόκτημά του, κάπου στη Νότιο Αφρική. Οι δύο του κόρες, οι οποίες σπουδάζουν σε κάποιο κολέγιο του Γιοχάνεσμπουργκ, δεν γνώρισαν ποτέ τη μητέρα τους και τώρα αναζητούν έστω μία φωτογραφία της.

 την ερημιά του Φαμόνα, λίγο πιο έξω από το Μπουλαβάγιο, το μεγάλο κτήμα του Βάσου Μενδωνή απλωνόταν απέραντο πάνω σε λόφους και κάμπους. Δίπλα στο ποτάμι, ήταν τα φυτά. Εκεί που ήταν ξεραίλα και περίμεναν μόνο απ' τις βροχές, είχε τοποθετήσει τα βοσκοτόπια. Όλα όμορφα και νοικοκυρεμένα. Το χορτάρι ψήλωνε πολύ όταν έβρεχε, και το μάζευαν και για το χειμώνα. Και κείνο το ειδικό χορτάρι που φυτρώνει άφθονο στις αφρικανικές ερημιές και που είναι πάντα κίτρινο και σκληρό, και που δε χρησιμεύει σε άλλο τίποτα, το θέρριζαν οι μαύροι στις απλωσιές και το μοσχοπουλούσε ο Μενδωνής για να φτιαχτεί στέγες στα σπίτια, κι απ' αυτό σκέπαζαν κι οι μαύροι του τα καλύβια τους.

Το μεγάλο σπίτι του Μενδωνή βρισκόταν ψηλά σ' ένα λόφο που ο ίδιος τον ονόμαζε Βάθεια. Ήθελε να του θυμίζει τη Μάνη αυτό. Οι μαύροι του τον ονόμαζαν Ν'κλό, δηλαδή «σπίτι». Το είχε κληρονομήσει από τον πατέρα του. Όλα του τ' αδέρφια είχαν φύγει, σκιαγμένα από την ερημιά, κι απόμεινε μόνος στις πολλές άδειες κάμαρες. Αγαπούσε τον τόπο, τη γη, κι ήταν και λίγο μονόχνοτος από φυσικού του. Είχε πάθος με την καλλιέργεια και τη βοσκή.

Κείνο το απόγευμα του Αυγούστου, μέσα στο αφρικανικό κρύο, ο

Βάσος Μενδωνής γύριζε σπίτι καθισμένος πάνω στ' άλογο. Η βαριά του κορμοστασιά με τους τετράγωνους ώμους, τ' ασημόξανθα μαλλιά που πλαισίωναν ένα χαρακωμένο και ηλιοψημένο πρόσωπο, του έδιναν έναν ξενικό μα κι επιβλητικό αέρα, έτσι καθώς φορούσε το τυπικό χακί καπέλο με τη λουρίδα της λεοπάρδαλης γύρω, και τη βαριά ζακέτα με το λευκό γούνινο γιακά. Οι μπότες του μαύρες και καλογουαλισμένες ήταν σφιχτά κολλημένες στα πλευρά του μεγαλόσωμου ζώου.

Κατέβηκε μπροστά στο σπίτι, ενώ ο μαύρος Ντουέني έτρεχε να του πάρει τ' άλογο. Μπήκε στο σαλόνι που του χρησίμευε και για γραφείο, και πέταξε το χακί καπέλο του στην κρεμάστρα. Ο Ντουέني ξαναγύρισε, και του είπε:

— Έχεις γράμμα, μπάας.

Γράμμα, εννοούσε όχι αυτά τα πολλά, που μαζεύονταν σωρός στο γραφείο του δυο φορές τη βδομάδα, μα κείνο το ειδικό, που ερχόταν από το Τζοχάννεσμπουργκ, από τις τρεις του κόρες.

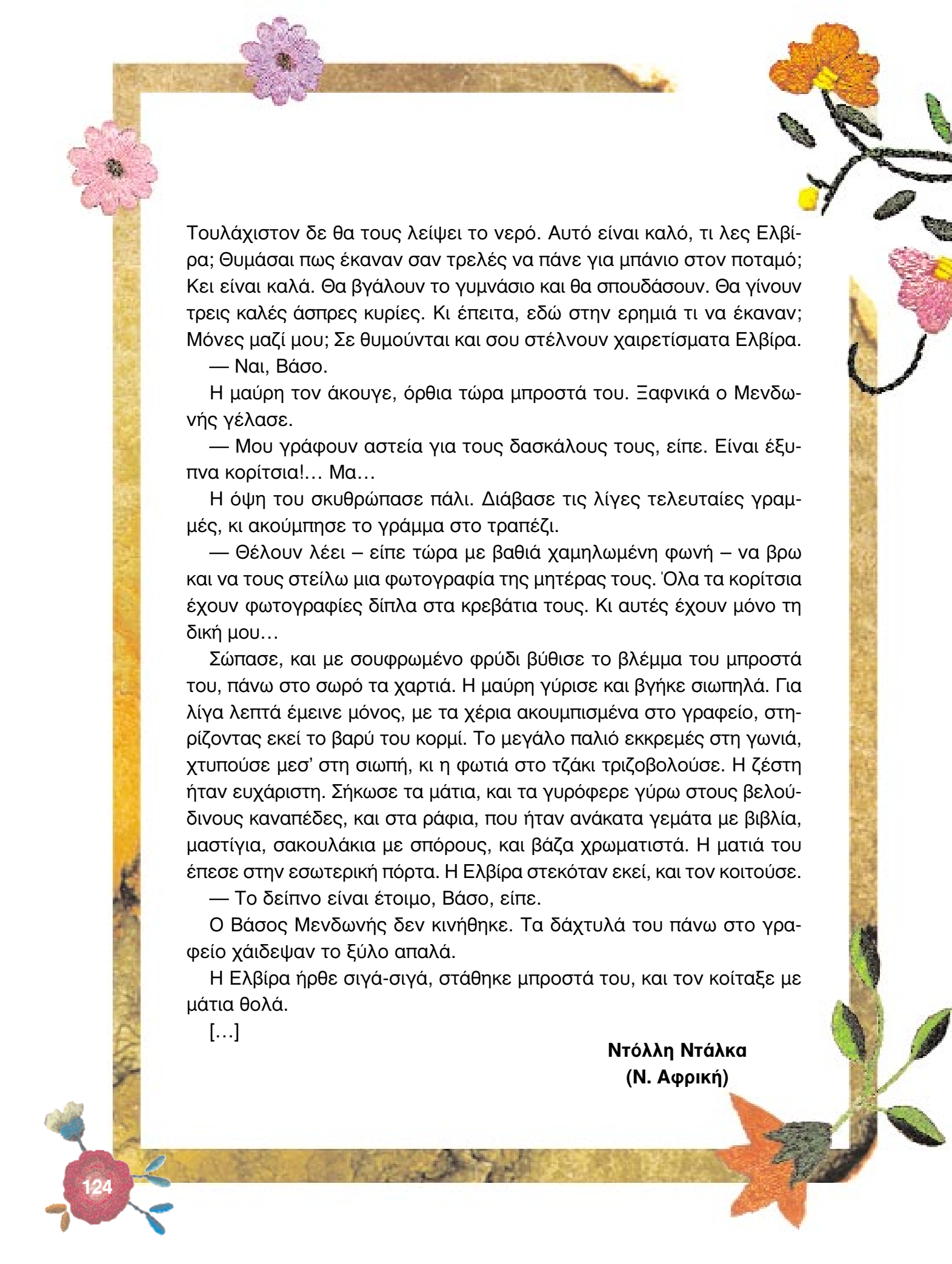
Κούνησε το κεφάλι του, κι ο μαύρος έφυγε ευχαριστημένος από την καλή είδηση που του 'χε δώσει. Μπορούσε τώρα να το διαβάσει. Το ξεχώρισε από το σωρό, και κάθισε μπροστά στο γραφείο φορώντας ακόμα τη ζακέτα του. Το τζάκι άναβε στη γωνιά σκορπώντας ένα ευχάριστο φως στη μεγάλη κάμαρα. Η Ελβίρα μπήκε, γυναίκα μαύρη κι όμορφη, λίγο παχιά, περασμένης ηλικίας, γύρω στα σαράντα. Έκλεισε την πόρτα, ύστερα γονάτισε κοντά του και πάσχιζε να του βγάλει τις μπότες. Ο Μενδωνής διάβαζε.

— Το δείπνο είναι έτοιμο, Βάσο.

Εκείνος κούνησε το κεφάλι. Οι κόρες του έγραφαν: «Το σχολείο είναι καλό μπαμπά, μας αρέσει. Μόνο που δε μας αφήνουν να βγούμε έξω. Μονάχα το Σάββατο το απόγευμα, κι αυτό, μαζί με τη δασκάλα, όταν αυτή έχει καιρό. Πάντως έχει τένις, πισίνα, και μας αρέσει. Το φαγητό είναι καλό...».

Έν' αχνό χαμόγελο είχε ζωγραφιστεί στο πρόσωπό του. Η μαύρη του 'χε βγάλει τις μπότες και του φορούσε παντούφλες. Του πήρε και τη βαριά γούνινη ζακέτα και του πέρασε μια βελούδινη, μαλακιά που τη φορούσε πάντα στο σπίτι.

— Γράφουν (άρχισε να μιλά ο Μενδωνής) ότι το σχολείο τους αρέσει. Έχει ωραίο φαγητό, παίζουν τένις και κολυμπάνε στην πισίνα.

Τουλάχιστον δε θα τους λείπει το νερό. Αυτό είναι καλό, τι λες Ελβίρα; Θυμάσαι πως έκαναν σαν τρελές να πάνε για μπάνιο στον ποταμό; Κει είναι καλά. Θα βγάλουν το γυμνάσιο και θα σπουδάσουν. Θα γίνουν τρεις καλές άσπρες κυρίες. Κι έπειτα, εδώ στην ερημιά τι να έκαναν; Μόνες μαζί μου; Σε θυμούνται και σου στέλνουν χαιρετίσματα Ελβίρα.

— Ναι, Βάσο.

Η μαύρη τον άκουγε, όρθια τώρα μπροστά του. Ξαφνικά ο Μενδωνής γέλασε.

— Μου γράφουν αστεία για τους δασκάλους τους, είπε. Είναι έξυπνα κορίτσια!... Μα...

Η όψη του σκυθρώπασε πάλι. Διάβασε τις λίγες τελευταίες γραμμές, κι ακούμπησε το γράμμα στο τραπέζι.

— Θέλουν λέει – είπε τώρα με βαθιά χαμηλωμένη φωνή – να βρω και να τους στείλω μια φωτογραφία της μητέρας τους. Όλα τα κορίτσια έχουν φωτογραφίες δίπλα στα κρεβάτια τους. Κι αυτές έχουν μόνο τη δική μου...

Σώπασε, και με σουφρωμένο φρύδι βύθισε το βλέμμα του μπροστά του, πάνω στο σωρό τα χαρτιά. Η μαύρη γύρισε και βγήκε σιωπηλά. Για λίγα λεπτά έμεινε μόνος, με τα χέρια ακουμπισμένα στο γραφείο, στηρίζοντας εκεί το βαρύ του κορμί. Το μεγάλο παλιό εκκρεμές στη γωνιά, χτυπούσε μεσ' στη σιωπή, κι η φωτιά στο τζάκι τριζοβολούσε. Η ζέστη ήταν ευχάριστη. Σήκωσε τα μάτια, και τα γυρόφερε γύρω στους βελούδινους καναπέδες, και στα ράφια, που ήταν ανάκατα γεμάτα με βιβλία, μαστίγια, σακουλάκια με σπόρους, και βάζα χρωματιστά. Η ματιά του έπεσε στην εσωτερική πόρτα. Η Ελβίρα στεκόταν εκεί, και τον κοιτούσε.

— Το δείπνο είναι έτοιμο, Βάσο, είπε.

Ο Βάσος Μενδωνής δεν κινήθηκε. Τα δάχτυλά του πάνω στο γραφείο χάιδεψαν το ξύλο απαλά.

Η Ελβίρα ήρθε σιγά-σιγά, στάθηκε μπροστά του, και τον κοίταξε με μάτια θολά.

[...]

Ντόλλη Ντάλκα
(Ν. Αφρική)